

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет економічний

Кафедра обліку і оподаткування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Облік і оподаткування

Спеціальність 071 Облік і оподаткування

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри обліку і оподаткування,
Протокол № 9 від 23 грудня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА
Викладач (-і)	Баланюк І.Ф., д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування
Контактний телефон викладача	+38(050)3733282
E-mail викладача	ivan.balamiuk@pnu.edu.ua
Статус дисципліни	вибіркова
Курс /семестр	2/1
Обсяг дисципліни	3 кредитів ЄКТС, 90 год
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції: очн. – 16; заоч. – 6. Семінарські: очн. – 14; заоч. – 4. Самостійна робота: очн. – 60; заоч. – 90.
Формат дисципліни	Очний та заочний
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/developer/course/view/3642
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій

2. Анотація до курсу

Дисципліна «Організація виробництва» спрямована на визначення основних принципів і процесів організації виробництва, надання послуг, а також закономірностей розвитку та удосконалення виробництва. Організація виробництва розглядає економіку підприємства на рівні виробництва. Поєднання технології з економікою, сприяє більш глибокому розумінню виробництва фахівцями, підвищенню його практичної ефективності.

3. Мета та цілі курсу

Мета дисципліни полягає у формуванні системи теоретичних і прикладних знань з раціональної організації та напрямків підвищення результативності виробничих систем підприємства; вивчення студентами основних понять і засад організації виробництва, оволодіння навичками організації основного і допоміжного виробництва, обслуговуючих господарств.

Предметом вивчення дисципліни є розгляд зв'язків та відносин між елементами виробничої системи, що відбивають сутність і зміст організації процесів освоєння та виготовлення продукції на підприємстві.

Цілі навчальної дисципліни є теоретична та практична підготовка фахівців з питань організації виробництва і підприємницької діяльності; навчання їх методам наукового пізнання, дослідження й обґрунтованого підходу до вирішення складних питань розвитку галузі; розвитку у студентів економічного мислення з тим, щоб вони мали змогу об'єктивно оцінювати заходи і засоби, визначити їх економічну ефективність з огляду на зниження витрат та зростання прибутковості виробництва.

У результаті вивчення навчальної дисципліни організація виробництва студент повинен **знати:**

теоретичні положення з визначення економічних закономірностей формування виробничої системи;

теоретичні положення з функціонування виробничих систем;

теоретичні положення щодо формування якості і забезпечення конкурентоспроможності продукції.

методичні положення з організування виробничих процесів;

методичні положення з організування обслуговування виробництва;

методичні положення з організування трудових процесів;

вміти:

застосовувати методичні положення з організування виробничих процесів, обслуговування виробництва, трудових процесів;

виконувати необхідні аналітичні розрахунки із застосуванням комп'ютерної техніки для організування виробничих та трудових процесів, обслуговування виробництва;

перевіряти ефективність організації виробництва.

4. Результати навчання та компетентності

Результати:

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР15. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві.

ПР17. Вміти працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.

ПР23. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

Компетенції:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері обліку, аудиту та оподаткування або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК03. Здатність працювати в команді.

ЗК04. Здатність працювати автономно.

ЗК05. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК06. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК07. Здатність бути критичним та самокритичним.

ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК11. Навички використання сучасних інформаційних систем і комунікаційних технологій.

ЗК12. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК13. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

Фахові компетентності:

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці.

СК10. Здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків.

СК11. Демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених

необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

5. Організація навчання

Обсяг курсу – 90 год.			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
		очн.	заоч.
лекції		16	6
практичні		14	4
самостійна робота		60	80
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Статус дисципліни
I	071 Облік і оподаткування	другий	вибіркова

Тематика навчальної дисципліни

Тема, план	Кількість годин					
	лекція		практичне заняття		самостійна робота студента	
	ден.	заоч.	ден.	заоч.	ден.	заоч.
Тема 1. Організаційні основи виробництва 1.1 Сутність та мета виробництва 1.2 Предмет, метод і зміст курсу 1.3 Історія розвитку теорії та практики організації виробництва	2		2		8	10
Тема 2. Особливості функціонування виробничих систем 2.1. Сутність виробництва як системи 2.2. Структура, організаційні основи та властивості виробничих систем 2.3. Економічний зміст підприємства як складної виробничої системи	2	2	2		8	10
Тема 3. Виробничі процеси та організаційні типи виробництва 3.1. Технологічний процес та його види 3.2. Виробничі процеси, їх класифікація 3.3. Принципи раціональної організації виробничого процесу 3.4. Планування виробничого процесу 3.5 Організаційні типи виробництва	4	2	2	2	12	15
Тема 4. Організація трудових процесів 4.1. Сутність та характеристика трудових процесів 4.2. Організація праці та її форми 4.3. Організація і обслуговування робочих місць	2		2		8	10

Тема 5. Організація виробничого процесу в просторі 5.1. Виробнича структура та її види 5.2. Просторове розташування підприємства	2		2		8	10
Тема 6. Організація допоміжних виробництв 6.1 Виробнича інфраструктура підприємства 6.2 Забезпечення підприємства технологічним оснащенням 6.3 Ремонтне обслуговування устаткування 6.4 Енергетичне забезпечення виробництва	2	2	2	2	8	15
Тема 7. Організація обслуговуючих господарств 7.1. Транспортне обслуговування 7.2. Матеріальне обслуговування виробництва	2		2		8	10
Разом	16	6	14	4	60	80

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	100 балів: 100 протягом семестру, залік виставляється на підставі поточних оцінок за всі форми контролю. Зараховано – “відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами; Зараховано – “добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв’язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв’язках; Зараховано – “задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв’язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв’язки; Незараховано – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами. Накопичення балів студентом під час вивчення дисципліни проводиться у такому співвідношенні: – поточне оцінювання (30 %); – самостійна робота (30 %); – індивідуальне завдання (40 %); Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті (студент повинен отримати три і більше оцінок) шляхом виконання завдань, отриманих в процесі навчання. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати за практичні заняття 50 балів.
---	--

	Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Якщо студент пропустив заняття (лекційні чи практичні) без поважної причини та без відома викладача – він зобов'язується відпрацювати їх. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.
Вимоги до письмових робіт	При виконанні письмових робіт до індивідуального завдання, студент має детально розписувати його результати. Індивідуальні завдання включають підготовку: презентаційної роботи з організації бізнесу.
Практичні заняття	Практичне заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття пов'язують теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни, а також передбачають попередній контроль знань студентів. Оцінка за практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни.
Допуск до підсумкового контролю	Максимальну оцінку 100 балів студент отримує протягом семестру.
Самостійна робота	Самостійна робота охоплює теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять. Їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою, а також виконання завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу. Загальний обсяг годин самостійної роботи студента, що відводиться на вивчення дисципліни «Основи наукових досліджень» складає 60 годин. Студентам пропонується виконання завдань, що розміщені у Системі дистанційного навчання Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://d-learn.pro/developer/course/view/3642). Згідно графіку навчального процесу в період контролю за самостійною роботою студент проходить тестування на платформі дистанційного навчання.
Методи навчання	Наочні методи навчання – ґрунтуються на візуальному сприйнятті інформації для полегшення вивчення навчального матеріалу (використання ілюстрацій, презентацій). Інтерактивні методи навчання – ґрунтуються на принципі зворотного зв'язку, коли здобувач освіти отримує відповіді, зауваження та поради щодо певної проблематики від викладача чи одногрупників; коли здобувачі освіти взаємодіють між собою, а викладач виступає координатором та наставником, а також стежить за дотриманням навчальних та етичних норм. Практичні методи навчання – передбачають виконання завдань, які спрямовані на розвиток навичок і практичного застосування знань. Інноваційні методи навчання – поєднують інтерактивні та комп'ютерні технології. Серед інноваційних методів навчання використовуються: компетентісний метод, проєктно-дослідницький метод, використання інформаційно-комунікаційних технологій. Методи дистанційного навчання – базуються на використанні інформаційних технологій, в т.ч. університетської авторської системи

	дистанційного навчання (https://d-learn.pnu.edu.ua), платформ для організації відеоконференцій: Zoom Video Communications.
--	---

7. Політика курсу

Студент повинен самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей).

Академічну заборгованість студент здає відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими в університеті правилами.

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише для виконання он-лайн тестування.

Вживати їжу та напої під час занять в аудиторії забороняється (крім води або за медичними показаннями).

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в дистанційному форматі відповідно до встановлених університетом правил.

Пропуски занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях, при цьому оцінка не ставиться, а "нб" округляється.

Індивідуальні завдання виконуються студентом відповідно до встановлених викладачем вимог.

9. Ресурсне забезпечення

1. Баланюк І.Ф., Кузьмін Т.Л. Розвиток земельних відносин у сільськогосподарських підприємствах: соціально-економічний аспект: монографія. Івано-Франківськ: НАІР, 2024. 218 с.

2. Савка М.В., Баланюк І.Ф. Організаційно-економічні засади розвитку фермерських господарств в умовах трансформування аграрного сектору: монографія. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2022. 212 с.

3. Обліково-аналітичне забезпечення управління затратами в птахівництві: монографія Шуст О.А., Мельник С.І., Свиноус І.В., Баланюк І.Ф. та ін.: з ред. О.А. Шуст. Біла Церква: ПрАТ Білоцерківська книжкова фабрика, 2021. 316 с.

4. Гуменюк М.М., Шпикуляк О.Г., Баланюк І.Ф. Роль соціального фермерства в інтеграції сільського господарства до міжнародного економічного простору: управлінський аспект. *Підприємництво та інновації*. Випуск 33, 2024. С. 20-25. (2024-12-11) doi: <https://doi.org/10.32782/2415-3583/33.3>

5. Баланюк І.Ф., Іваночко Б.Р. Механізм інвестиційного забезпечення розвитку соціальної інфраструктури сільських територій в територіальних громадах. *Інноваційна економіка*. 2024 № 3 [99]. С. 77-84. <http://inneco.org/index.php/inneco.ua/article/view/1277>

6. Шпикуляк О., Беженар І., Білокінна І., Рибачук В., Ксенофонтowa К. Органічне виробництво у розвитку «зеленого» курсу фермерських господарств. Розвиток фермерських господарств у сучасних умовах функціонування аграрного сектору економіки України: колективна монографія; за ред. О. Шпикуляка та Маліка. Київ: ННЦ «ІАЕ», 2023. 194 с.

7. Козик В. Організація виробництва. Підручник. Вид-во Львівська політехніка. 2020. 230 с.

8. Організація виробництва : підручник / А.І. Яковлев [та ін.] ; ред.: А.І. Яковлев, С.П.Сударкіна, М. І. Ларка ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". Харків : НТУ "ХПІ", 2016. 436 с.
9. Організація виробництва: курс лекцій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 051«Економіка»/ КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.:О.О. Кожемяченко. Електронні текстові данні (1 файл: 1 793 Кбайт). Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 233 с.
10. Організація виробництва : навч. посібник / В. В. Прохорова, О. Ю. Давидова. Х. : Вид-во Іванченка І.С., 2018. 275 с.
11. Організація виробництва: підручник. Яковлев А.І. [та ін.]; ред. А.І. Яковлев, С.П.Сударкіна, М.І. Ларка. Харківський політехнічний ін-т, нац. техн. ун-т. Харків: НТУ «ХПІ», 2016. 436 с.
12. Петренко К.В., Скоробогатова Н.Є. Економіка і організація виробництва: навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра за технічними та інженерними спеціальностями. К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 177 с. URL https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/27463/1/Ekonomika_i_organiz_vyrob.pdf
13. Кравченко Т.В., Онисенко Т.С. Організація виробництва: практикум. К. ВПЦ «Київський університет», 2017. 191 с.
14. Теоретико-методологічні аспекти управління продуктивністю аграрного виробництва / [Ю.О. Лупенко, М.Й. Малік, В.В. Вітвіцький, О.Г. Шпикуляк та ін.] К. : ННЦ «ІАЕ», 2017. 92 с.
15. Шеленко Д. Напрямки підвищення результативності виробничо-господарської діяльності сільськогосподарських підприємств. «Соціально-економічний розвиток регіону: сучасні реалії та перспективи»: монографія / за ред. д.е.н., проф. Н.І. Пилипів, к.е.н., доц. В.В.Стефініна, 2017. С. 238-250.
16. Шеленко Д. Напрямки організації виробничо-господарської діяльності сільськогосподарських підприємств. *Інноваційна економіка*. 2017. № 11-12. [72]. С. 135 – 139.
17. Шеленко Д., Сас Л., Матковський П. Особливості технології оновлення та модернізації підприємств різних організаційно-правових форм в умовах різноукладності виробництва на селі. *«Економічний дискурс»*. Вип. 4. 2017. С. 99-109.
18. Скоробогатова Н. Є., Гурін Д. В. Конкурентоспроможність українських підприємств промисловості в умовах Індустрії 4.0. *Ефективна економіка*. 2018. 12. URL http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/12_2018/204.pdf
19. Хвостіна І.М. Вдосконалення організації виробництва в умовах інноваційного розвитку підприємств. *Проблеми і перспективи розвитку підприємництва*. 2014. URL http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&Z21ID=&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Uproz_2013_12_50.pdf

Професор _____ Баланюк І. Ф.